

Published on www.bilvavi.net

[Home](#) > בלבבי ה_ עמוד יב_ יסודות העבודה

בלבבי ה_ עמוד יב_ יסודות העבודה

בלבבי. חלק ה. יסודות העבודה עמ' יב - כו

יסודות העבודה

א

כתב הרמח"ל בספרו דרך עץ החיים, וז"ל, "המושלים ביצרם הם יעשו את הדבר הזה וילמדוהו לאחרים לעשות אותו. הלוא האדם, רוב שנות ימיו עומד לחשוב חשבונות עסקיו, עסקי חיי שעה, ולמה לא ישים אל לבבו אפילו שעה אחת גם לזאת, לחשוב מחשבת ממנו: מה הוא? ולמה בא לעולם? או מה מבקש ממנו מלך מלכי המלכים הקב"ה? ומה יהיה סוף כל ענינו? זאת היא התרופה היותר גדולה וחזקה שתוכל להמציא נגד היצר, והיא קלה ופעולתה גדולה, ופריה רב - שיעמוד האדם בכל יום לפחות שעה אחת פנוי משאר כל המחשבות לחשוב רק על הענין הזה שאמרתי, ויבקש בלבבו: מה עשו הראשונים אבות העולם שכה חשק בהם ה'? מה עשה משה רבינו ע"ה? מה עשה דוד משיח ה' וכל הגדולים אשר היו לפנינו? ויעלה בשכלו, מה טוב לאדם כל ימי חייו לעשות כן גם הוא וטוב לו! אז יתורו מחשבתי לדעת באיזה מצב הוא נמצא ועומד לפי הנרצה: בדרך אשר דרכו אנשי השם אלה אשר מעולם המה, ואם אין? ואם רב ממנו כח היצר ולא יכול לדין עם שתקיף ממנו? הן לזאת חרד היה וצווח ככרוכי הקדוש רשב"י בתיקונו, תיקון י' וז"ל, 'וי לון לבני נשא דקב"ה אסיר עמהון בגלותא' 'ויפן כה וכה וירא כי אין איש' אלא איש לדרכו פנו בעיסקין דילהון בארחין דילהון'. כלל הדברים: האדם שאינו חושב על זה קשה לו מאוד להגיע אל השלמות, והאדם החושב על זה קרוב אליה מאוד: והחכמים הולכים וחשוב תמיד, לא יפנו דעתם מזאת, ולכן יצליחו בכל מעשיהם: אך הממעט לא ימעט מלהיות לו קביעות זמן לפחות לשים אל לבו אם מעט ואם הרבה, כי אז יצליח את דרכו ואז ישכיל, עכ"ל.

ב

אדם אמיתי, שרוצה לעבוד את הקב"ה באמת, כאשר הוא רואה שרבינו הגדול, הרמח"ל, כותב דברים ברורים שלא משתמעים לשני פנים, "כלל הדברים: האדם שאינו חושב על זה קשה לו מאוד להגיע לשלמות והאדם החושב על זה קרוב אליה מאוד", אלו הם דבריו בדיוק, הוא מדבר ברור מאוד לכל אדם מחפש אמת. "שיעמוד האדם בכל יום לפחות שעה אחת, פנוי מכל שאר המחשבות, לחשוב רק על הענין הזה שאמרתי", צריך להבין שזהו הראשית, זהו הבסיס. ראשית, להקדיש לפחות שעה ביום. "לפחות שעה" כלשון הרמח"ל, ואם יכול יותר, אדרבה (הח"ח נהג ב' שעות כידוע), מ"מ פחות מזה קשה מאד להצליח בעבודה. וכלשון הרמח"ל "ואם רב ממנו כח היצר ולא יכול לדין עם שתקיף עמו?"

ג

מוכרחים לברר את הדבר, על האדם לברר לעצמו אם הוא מוכן להתבונן עם נפשו בכל יום לפחות שעה או לא. אם הוא מוכן טוב מאוד, ונשתדל לבאר כיצד. אולם אם אינו מוכן, בין אם הטעם שאינו מבין למה צריך וכו' וכו', ובין אם הטעם שקשה לו ואינו יכול (בדרך כלל חושב שאינו יכול) וכו' וכו', מ"מ ספר זה אינו נועד עבורו. אדם שלא מתבודד יום יום לפחות שעה, לא מסוגל להבין מה באמת כתוב בספר. זו לא מליצה, אלא הם דברים פשוטים למי שמתבודד בכל יום, ודברים תמוהים למי שאינו מתבודד.

ד

כיצד מתבוננים, מה עושים בהתבוננות, וכו' וכו', כל זאת ננסה לבאר בשורות הבאות, במילים פשוטות, בצורה ברורה, שכל מבקש אמת יוכל לעשות זאת לבדו בכוחות עצמו.

ה

ראשית על האדם ליחד לו מקום שקט וריק מבנ"א, (יש לעיין בפתיחה בכדי להבין את הדברים כראוי) ואזי יתחיל לשוח עם קונו. אדם מתחיל ומדבר עם הקב"ה ואומר, רבש"ע למה החלטתי להתבונן שעה? כי אני יודע ומאמין שאתה בראת את העולם וגם אותי, ושמת אותי כאן בעולם לשם מטרה מסוימת. מה המטרה שלמענה שמת אותי כאן בעולם שלך? המטרה היא להיות קרוב אליך, להיות דבוק בך, להרגיש אותך, לחיות איתך, כמ"ש הרמח"ל (בספרו מס"י פ"א), "יסוד החסידות ושורש העבודה התמימה הוא, שיתברר ויתאמת אצל האדם מה חובתו בעולמו. ולמה צריך שישים מבטו ומגמתו בכל אשר הוא עמל כל ימי חייו". כלומר רבש"ע, הרמח"ל בא לברר לי למה אני חי? למה בראת אותי? מה אתה רוצה ממני? ומה התשובה שהוא עונה על כך? "השלמות האמיתי הוא רק הדבקות בו יתברך, והוא מה שהיה דוד המלך אומר (תהלים ע"ג, כ"ח) "ואני קרבת אלקים לי טוב" וכו'. כלומר, רבש"ע, הרמח"ל מגלה לי למה בראת אותי? מה אתה רוצה ממני? עכשיו ברור לי כל טעם חיי, ברור לי שכל תכלית חיי זה להיות קרוב אליך, להרגיש אותך, לחיות איתך, להיות דבוק בך.

ו

אבל רבש"ע מה הבעיה שלי? שעכשיו כשאני מדבר עמך, אני זוכר את זה טוב, אבל במשך היום, אני הרבה מאוד פעמים שוכח מזה, אני עסוק כל היום, בתורה, עבודה, גמ"ח ושאר טירדות של עוה"ז, ותוך כדי כך אני שוכח מדוע אני חי? מה המטרה שלי כאן? מה התכלית שלי בעולם שלך שבראת ושמת אותי כאן? וכך יאריך ויתחנן לפניו שירחם עליו ויזכיר לו כל היום לאורך היום, לשם מה הוא חי. מצד עצמו יעשה האדם מזכירים לעצמו, מזכירים חיצונים, ויתפלל לקב"ה כל יום ויום מחדש שירחם עליו ויחוס עליו שבמשך היום לא ישכח מדוע הוא חי ומה התכלית שלו כאן. כך צריך האדם לנהוג יום אחר יום תקופה ארוכה, עד שירגיש שלאורך כל היום לא עובר יותר מחצי שעה לערך שהוא אינו זוכר מה התכלית שלו. כל זמן שעדיין לא מרגיש כן, ימשיך יום יום בצורה הנזכרת ויבקש ממנו ית"ש שירחם עליו שיזכור לשם מה הוא חי ומה רוצים ממנו כאן. מי שאין לו סבלנות יחזיק בזה יום יומים, שבוע שבועים, ויגיד שאין לו כח, זה חוזר על עצמו וכו' וכו', טענות מטענות שונות. אולם מי שמחפש אמת לא יתיאש כלל, הוא יתעקש על כך יום אחר יום, שבוע אחר שבוע, עד אשר ירגיש לאורך כל היום שהוא זוכר בדיוק מדוע הוא חי כאן עכשיו ולשם מה הקב"ה מחייה אותו בכל רגע, וירגיל את עצמו לומר לערך כל חצי שעה: רבש"ע אני זוכר שתכלית החיים שלי הוא להיות קרוב אליך, וישתדל מאוד להוציא זאת בפיו, ולא רק במחשבתו. כי זה פועל הרבה מאוד על הנפש, כפי שיבואר עוד להלן על בחינת הדיבור. מי שמוכן להתעקש יצליח.

ז

לאחר שזכה האדם, ולאורך כל היום מחשבתו קבועה וזוכרת שהינו חי למען להתקרב לבורא, להיות דבוק בבורא. עתה ראוי להתקדם הלאה ולהמשיך, צורת המשך העבודה: על האדם להמשיך שעה ביום לפחות כנ"ל, ולומר לקב"ה: רבש"ע זיכית אותי כבר שאני זוכר הרבה את תכליתי בעולמי, והיא להיות קרוב אליך, וב"ה מחשבה זו קבועה במוחי וקצת בלבי, עתה הנני רוצה לברר איך אגיע לתכליתי? כיצד אזכה להיות קרוב אליך? כיצד אזכה להיות דבוק בך? וב"ה גם בזה הרמח"ל ביאר לי מה הדרך להיות קרוב אליך, והוא כמ"ש (שם) "אמנם ליזכה האדם לטוב הזאת, (שיהיה קרוב ודבוק לבורא ית"ש) ראוי שיעמול ראשונה וישתדל בכח המעשים שתולדתם זה הענין, והם הם המצוות", עכ"ל. רבש"ע הרמח"ל בירר לי שהדרך להתקרב אליך ולהיות דבוק בך, הוא ע"י המצוות.

ח

והנה המצוות רבים, אולם כבר גילו לנו חז"ל, שיש ג' עמודים שעליהם העולם עומד: תורה, עבודה, גמ"ח. והנה רבש"ע, עסק התורה הוא דבקות בך, כמ"ש והאריך בזאת בספר "נפש החיים". עבודה, אין לנו היום קורבנות, ובמקום זה הדרך להתקרב אליך, הוא ע"י תפלה. מה זה תפלה? לדבר איתך רבש"ע וכי תפלה זה לא קירבה אליך? לדבר איתך זה לא להתקרב אליך? גמ"ח זוהי דבקות בהנהגתך, שכל הנהגתך חסד, וזה כל תכלית בריאת עולמך להיטיב לנבראים שלך. רבש"ע הרי שע"י ג' עמודים אלו הריני יכול להתקרב אליך. אולם אני צריך לזכור כל הזמן שג' עמודים אלו הם דרך להתקרב אליך, ולא ח"ו לעסוק בתורה ולשכוח אותך, להתפלל ולשכוח אותך, ולעסוק בגמ"ח ולשכוח אותך. שאם אעסוק ח"ו בתורה תפלה וגמ"ח, ושכחתי אותך, הרי איבדתי את כל תכלית התורה, התפלה וגמ"ח, את כל תכלית החיים. ולכך רבש"ע, אני רוצה לזכור בכל פעם שאני עוסק בג' עמודים אלו, מדוע אני עוסק בהם ומה תכליתם.

ט

רבש"ע אני מקבל על עצמי בל"ג, לנסות לזכור בכל פעם שהנני הולך ללמוד את התורה"ק, לא להתחיל ללמוד מיד בסתמא, אלא תחילה לדבר עמך בכל פעם ולומר: רבש"ע הנני הולך לעסוק בתורתך הק'. ומדוע הנני הולך לעסוק בה? (ודאי שצריך לברר לעצמו מדוע באמת הולך, ולא לדבר דברים שאין לבו חש אותם כלל. אלא יברר את לבו מה הוא רוצה באמת. ואם אפילו זה רק חלק מן רצון הלב, יאמר זאת בפה מלא, שמרגיש בלב כך, ומרגיש כך, ורצונו שעיקר הרגשתו תהיה כך וכך, וכו' וכו'. אבל העיקר - שידבר אמת. "ודובר שקרים לא יכון לנגד עיני" (תהלים קא, ז)) מפני שהנני רוצה להיות קרוב ודבוק אליך, וע"י עסק התורה הנני רוצה להתקרב אליך, תזכה אותי שאזכה לזה. וכן בתוך הלימוד, הריני רוצה לזכור בכל פעם מדוע הנני עוסק, ולכך פעם לחצי שעה לערך הנני רוצה לזכור זאת (במשך הזמן, הזכרון צריך להצטמצם, לדקות ספורות ממש, והזכרון פועל ממילא.) שהדבר יהיה חי אצלי, שכל מה שאני לומד הוא בכדי להיות קרוב אליך, ולא אתיאיש אם אשכח זאת, אנסה בל"ג להזכר בזה בכל פעם. והנני מתחנן לפניך ית"ש, שתעזרני, ותזכיר לי זאת כל הזמן עד אשר הדבר יקבע בנפשי מאוד.

י

זהו בחלק התורה, והן הן הדברים אמורים בתפלה. הנני רוצה לזכור שהנני מתפלל בכדי להתקרב אליך. ולכך, מיד שאבוא לביכנ"ס אשתדל לא להתחיל להתפלל מיד, אלא תחילה אדבר עמך ואומר לך, שתכלית תפילתי להיות קרוב אליך, ואתה אמרת לי שע"י שאתפלל אליך, ע"י שאדבר עמך, אהיה קרוב אליך, לכך הנני עומד להתפלל אליך, בכדי להתקרב אליך. וכן תוך כדי התפלה, הנני רוצה לזכור זאת, כנ"ל לגבי תורה וכו' וכו'.

יא

והן הן הדברים לפני גמ"ח, שהנני עושה, לא אתן צדקה בסתמא, וכן כל חסד, אלא אעמיד את עצמי לרגע קט, ואזכור ואומר לך, שהנני עושה גמ"ח זו למען להתקרב אליך.

יב

ודאי שכל מה שכתבנו אי אפשר לקבל בפעם אחת, "דתפסת מרובה לא תפסת". אלא ברור לכל אחד שזו צורת הדברים, וצריך לילך בהדרגה כל אחד לפי כוחו. אולם צורת הדברים היא להתרגל לפני כל תורה, תפלה וגמ"ח, לזכור ולומר לרבש"ע, אני עושה זאת בכדי להתקרב אליך. צריך להתמיד בצורה זו כמה שנים, ובכל יום מחדש להתבונן על כך, ולדבר דיבורים אלו עם הבורא ית"ש, ולא להבהל מחזרת הדברים, אלא לדבר מן הלב, מן הרגש, מן הצלחת היום וכשלונו היום, ולספר בכל יום ויום לרבש"ע, קבלתי כך וכך, כי רצוני להתקרב אליך, ובזה וזה עמדתי, ובזה לא, אני מבקש שלמחר תעזור לי שלא אכשל, שאזכה להתקרב אליך, וכו' וכו'. ולא להתיימש כלל, אלא להתמיד בכך כמה שנים, ובכל יום להודות על ההצלחה של עד עתה, ולהתחנן על העתיד. לא להשבר מנפילות ואטימות הלב, שיש הרבה פעמים, וכבר כתב הגר"א, העקשן יצליח.

יג

סוף דבר, על האדם להתרגל שלפני התורה תפלה וגמ"ח, ותוך כדי עסק התורה תפלה גמ"ח, הוא יזכור ברור שעושה כן בכדי להתקרב לקונו, ויאמר זאת בפה מלא ככל שניתן עם הרגש הלב, אני עושה זאת למען להתקרב אליך כנ"ל. השעה ביום של ההתבוננות, תהיה נקודת היסוד של כל היום, שם יחזור על היסודות ועל הפרטים שתאמו ליסוד, ולא תאמו, ויקבל בל"ג להתחזק בכל יום יותר בזה. ויתחנן מאוד מאוד לקב"ה, שיעזור לו בזה, עד אשר יזכה ובאופן טבעי כבר יקבע הדבר בנפשו, והרגל נעשה טבע, שבכל פעם מדבר כן עם הרבש"ע בפשטות לאורך כל היום.

יד

לאחר שזכה האדם, ולאורך כל היום הוא זוכר את תכליתו, ובכל חצי שעה לפחות הוא זוכר זאת, וזוכר שעוסק בתורה תפלה גמ"ח למען להתקרב לקונו, ואומר כן בפיו לרבש"ע כנ"ל, עתה שומה עליו לעלות ולקנות קרבה יתירה, והיא: כתב הרמח"ל (שם) "ואמנם ראוי לו שתהיה כל פנייתו רק לבורא יתברך, ושלא יהיה שום תכלית אחר בכל מעשה שיעשה אם קטן ואם גדול, אלא להתקרב אליו יתברך וכו'. וכל מה שיכול לחשוב שהוא אמצעי לקרבה הזאת, ירדוף אחריו ויאחז בו ולא ירפהו, ומה שיכול לחשוב שהוא מניעה לזה - יברח ממנו כברח מן האש", עכ"ל. דברי הרמח"ל כאן הם במדרגה גבוהה, וישתדל כל אחד להתקרב לכך כפי יכולתו. בהמשך לשעה ביום כנ"ל.

טו

האדם עומד ומדבר עם הרבש"ע ואומר לו: רבש"ע אני יודע שתכליתי בחיים הוא להיות קרוב אליך, ועבדתי על כך תקופה ארוכה מאוד לזכור במשך היום שתכלית חיי היא הקירבה אליך, אח"כ עבדתי עוד תקופה ארוכה, שאזכור שבשעה שאני עוסק בתורה תפלה גמ"ח, שכל זה בכדי להיות קרוב אליך. עתה רבש"ע, אני רוצה לקחת את הנקודה הזו, את הנקודה של להיות קרוב אליך, ולישם אותו לאורך כל היום. ראשית שכל מחשבתי (חוץ מברגע שחושב בתורה ובדברים הכרחיים) לא תהיה אלא להתקרב אליך, וכמ"ש הרמח"ל "ראוי לו שתהיה כל פנייתו רק לבורא יתברך". זה מה שאני רוצה, שכל מגמת חיי תהיה רק אתה, להיות קרוב אליך, ושאזכור זאת בכל רגע ממש. נוסף על כך אני רוצה לזכות שהמעשים שלי יהיו תואמים לרצון הזה, שכל מעשה שמתאים לרצון הזה להיות קרוב אליך אעשה זאת, ואם לאו, לאו. אני רוצה להרגיל את עצמי לבדוק בכל מעשה שאני עושה, אם זה מקרב אותי אליך אם לאו. לא לעשות מעשה בחפזה בלי התבוננות, אלא לפני כל מעשה תחילה להתבונן האם צריך לעשות אותו? זה מקרב אותי אליך? אם כן אעשה אותו. וגם אז לא בסתמא, אלא מתוך דיבור אליך שהנני עושה זאת למען להתקרב אליך. עד אשר אזכה, שמעשה שאינו מקרב אותי אליך לא אעשה זאת, ומה שמקרב אעשה מתוך דיבור אליך שהמטרה שלי במעשה זה להתקרב אליך. רבש"ע אני לא יכול להתחיל לעשות זאת על כל היום מיד, אלא אתחיל בהדרגה, ואשתדל לאט לאט להקיף את כל היום בצורה כזאת, זכני שאזכה לזה.

טז

סוף דבר, האדם צריך להרגיל את עצמו בכך, וזו עבודה של שנים רבות, להתרגל לא לעשות כלום בלא התבוננות. וההתבוננות, האם זה מקרב אותי לבורא או לא. ואם כן, לעשות זאת למען להתקרב, ולא משום סיבה אחרת. זו עבודה גדולה לנהוג שגם מעשה שמקרב לעשות זאת למען הקירבה ולא למען שום מטרה אחרת. צריך לעבוד על הנקודה הזו שנים רבות מאוד באיטיות ובהדרגה, ומכח השגת המדריגה בלב, שהלב חש שרוצה לעבוד את קונו, ולא רק מתוך ידיעת השכל ודיבור הפה.

יז

(זו נקודה יסודית שיכול להיות בה טעות לאורך כל הדרך. אדם רוצה לרוץ וקופץ מדרגות רבות בבת אחת, אולם אי אפשר לעשות זאת. כל נקודה שעובד עליה זמן מה, חושב ומדבר כן עם הבורא, הוא צריך לבדוק האם באמת כבר הלב מרגיש כן טוב מאוד, או רק בשכל ודיבור. אם אינו מרגיש שכבר הפך למושכל פשוט בלב, שלא ימשיך הלאה, זה בנין הפורח באויר. רק הרגשה של מושכל פשוט, זוהי ההרגשה המעידה שהמדריגה כבר נקנתה לאדם. אם אדם מרגיש שזה עוד מעלה אצלו, סימן שזה עדיין אינו קנין אמיתי בלב. זו נקודה שרבים נופלים בה רח"ל, חושבים שהבנת הדבר הוא קנין, ולא משיגים את מהות הלב. האמת שאי אפשר להסביר זאת בכתב מהי השגת הלב, וגם בע"פ קשה מאוד להסביר זאת. אדם יכול לעבוד שנים מרובות מאוד ואפילו הוא לא התחיל להבין מהו לב, כל עבודתו מעולם הדמיון. הוא לא זכה לקנות כמעט כלום, והוא בטוח שקנה הרבה, וקשה להסביר לו את טעותו. וביותר שהוא בכלל לא מחפש שמישהו יסביר לו זאת, כי הוא בטוח שהכל בסדר אצלו. מומלץ לכל אחד שילך לעבוד ה' אמיתי שיבדוק אם עבודתו עם לב. או שהכל שכל ודמיונות. ובנוסף לכך, להתפלל ולהתחנן ולבכות לפניו ית"ש, שיורה לאדם תמיד את האמת, ושלא יהיה בעל דמיונות. חייבים כל הזמן כל החיים להתפלל על כך, שהקב"ה יראה לי אם יש לי טעות, ואם יש, מה הטעות. מי שלא מתפלל על כך באמת כל החיים, בהכרח שהוא טועה ואין לו מי שיורה לו את האמת. זו נקודה מאוד מאוד יסודית בעבודה, חשד עצמי גבוה תמיד שמא טועה ואינו יודע במה טועה, ותפלה לקב"ה שיורה לו את הטעות ואת האמת.)

יח

סוף דבר, על האדם לאורך השנים לעבוד על כך שכל מעשה יהיה מבוקר, האם הוא מקרב אותו לקב"ה, או ח"ו להיפך. ולעבוד ולומר כן, שעושה כן למען להתקרב אליו ית"ש. זו נקודה גבוהה מאוד, צריך לחיות ברמה רוחנית גבוהה לשם כך, ומעקב תמידי ממש, וערנות מופלגת. וכאשר אדם רוצה זאת באמת, הקב"ה

עוזר בזה, ומקבל כח למעלה מכח אנושי (כח הנשמה) להחזיק מעמד שנים בצורה כזו של חיים.

יט

המשנה אומרת, שג' דברים מוציאים את האדם מן העולם, הקנאה התאוה והכבוד. כלומר, אדם יש לו עולם פנימי, והוא הרצון להיות קרוב לקב"ה. וג' מידות אלו, של קנאה תאוה וכבוד, מוציאים את האדם מעולמו, כלומר מרצונו האמיתי לרצון חיצוני שקרי, והוא רצון לקנאה תאוה וכבוד. זהו צורת היציאה מן הפנימיות לחיצוניות. עבודת האדם היא בהיפך, לחזור מן החיצוניות לפנימיות. ולכך, בכל מעשה ומעשה וכן בכל זמן וזמן, עליו לבדוק את לבו, האם הרצון במעשה זה הוא רצון

סתמא (מחשבת הלב) לקרבת ה', או ח"ו לאחד מג' מידות הללו. המבחן בזה הוא "דק מן הדק עד אין נבדק", והאדם צריך לבדוק את עצמו עוד ועוד כל ימיו אולי יש כאן איזה שהוא רצון לג' מידות הללו. ואם יש, הוא צריך לנסות לבטלו, הן ע"י התבוננות בגנות מידה זו, הן ע"י דיבור עם הקב"ה בגנות מידה זו, ורצונו ליפטר ממנה, ותפלה מרובה על כך לבורא. והן ע"י פעולות נגד מידות אלו להדיא, כלומר לעשות מעשים שסותרים לקנאה, מעשים שסותרים לתאוה, ומעשים שסותרים לכבוד.

כ

לאחר שאדם תיקן את מידותיו אלו, עליו לגלות רובד יותר דק ועדין של מידות רעות אלו, ואז צריך לחזור ולעבוד עליהם, וכן חוזר חלילה כל ימי חיי האדם בעוה"ז. עבודה זו היא בעיקר עבודתם של מבקשי אמת, עובדי המוסר האמיתיים אשר חושדים את עצמם בכל דבר שמא מעשה זה אינו טהור ואינו בא ממקור של קדושה וטהרה, ממקור של רצון להתקרב לבורא, אלא ח"ו ממקור של מידות רעות, ששורשם קנאה תאוה וכבוד. מי שלא חושד את עצמו ובדק את עצמו כל ימיו בזאת, הוא בודאי כולו מלא פניות ונגיעות, וטובת עצמו היא היא השולטת עליו. ולכך, בכדי לזכות לדברי המס"י, "שכל מעשה שיעשה הן קטון וגדול לא יהיה אלא

לתכלית להתקרב אליו", חייבים לנהוג כנ"ל. אדם בימי חייו בעוה"ז לא יכול להגיע לשלמות בזה, אלא רק יכול לנסות בכל כוחו להתקרב לכך יותר ויותר בכל פעם ופעם. עבודת ה' אמיתית דורשת ביקורת עצמית גבוהה מאוד בכל רגע.

כא

יש עבודה עליונה מזו, שאדם בודק את לבו ומטהרו, לא ביחס למעשים, אלא בודק את עצמו, את עומק רצונותיו, ואת העומק שלפנים מן העומק, עמוק עמוק מי ימצאנו, עד עומק תת הכרה. ולזה צריך דרך מיוחדת והסברה מיוחדת, כיצד עושים זאת, ועוד חזון למועד אם ירצה הקב"ה בכך. (עיין "בלבבי משכן אבנה" ח"ג).

כב

לאחר שזכה האדם, ורצונו עז לזכות להתקרב אליו ית"ש, וזה עיקר מחשבתו כל זמנו ממש, עתה ראוי וטוב לו לעלות מדריגה יותר עליונה, והיא : כתב המס"י (פי"ט) וז"ל "אמנם ודאי שמי שמתכוון בעבודתו לטהר נפשו לפני בוראו, למען תזכה לשבת את פניו בכלל הישרים והחסידיים, 'לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו', ולקבל הגמול אשר בעוה"ב, לא נוכל לומר שתהיה כונה זו רעה. אכן לא נוכל לומר גם כן שתהיה היותר טובה, כי עד שהאדם מתכוון לטובת עצמו סוף סוף עבודתו לצורך עצמו. אך הכונה האמתית המצויה בחסידיים אשר טרחו והשתדלו להשיגה, הוא שיהיה האדם עובד רק למען אשר כבודו של האדון ברוך הוא יגדל וירבה. וזה יהיה אחר שהתגבר באהבה אליו יתברך". הרי כתב לנו הרמח"ל, שבכדי לצאת מן המדריגה של רצון עצמי להיות קרוב אליו ית"ש, ולהכנס למדריגה של לעשות נחת רוח לפניו ית"ש, נצרך לכך "שהתגבר באהבה אליו יתברך". ולכך, ראוי לאדם לאחר שעבד עד כאן במהלך שדרכנו בו, שיעיין במאמר האהבה ויקנהו, ואח"כ יחזור לעסוק בענין של לשמה, לעשות נחת רוח לפניו ית"ש. והוא על דרך הנ"ל, שלפני כל מעשה יחשוב מדוע עושה זאת, וינסה בכל כוחו לעשות זאת לשמה ללא כל נגיעה אישית. וזו עבודה גדולה ונכבדה לכל חיי האדם בעוה"ז, וכל אחד כפי שמתקרב למדריגה זו אשריו.

כג

באמת ענין עבודת הלשמה גבוהה לאין ערוך ממה שזכרנו, והוא ענין עובדי ה' בנשמתם, לעבוד עם הנשמה, שרק היא מסוגלת לעבוד באמת לשמה. וכל מה שזכרנו אינו אלא דרך להגיע לכך. אולם עצם העבודה לשמה הוא ענין שלא שייך להסבירו בשכל אנושי כלל, והיא עבודה תמה למעלה מן עולם המחשבה, והוא דבקות והתכללות בבורא עולם. וצריך לשפוף על כך שיח לפניו כל הימים שיזכהו לעבוד באמת לשמה, כי זה מתנת שמים ובכח אנוש אי אפשר לזכות לזה. ועיין באור החיים הק', פ' אחרי, שכתב וז"ל, "בקרבתם לפני ה', פ' שנתקרבו לפני אור העליון בחיבת הקדש, ובזה מתו. והוא סוד הנשיקה, שבה מתו הצדקים, שהגם שהיו מרגישים במיתתם, לא נמנעו מקירבה לדביקות, נעימות, עריבות, ידידות, חביבות, נשיקות, מתיקות, עד כלות נפשם מהם, והבן. ובחינה זו אין מכיר איכותה, והיא מושללת ההכרה, לא מפי מין האנושי, ולא מפי כתבו, ולא תושג בהשערות מושכל הגשם". ועי"ש בדבריו הנפלאים באריכות עמוק עמוק מי ימצאנו.

כד

נספח: בנוסף לשעה ביום שאדם מתבונן, ומחשב חשבון נפשו עם קונו. מי שמבקש אמת, ראוי לו להחזיר את מנהג בית קלם, "עשירי קודש", שנהגו בו שכל יום עשירי מיוה"כ הוא יום עבודה מיוחד, וכל אחד ינהג כפי הבנת נפשו וצרכיה. אולם מ"מ הצד השווה בכולם, שנצרך שיום זה יהיה יום חשבון נפש רחב ומקיף יותר של כל הימים שקדמו לו ויום התבוננות עם

קונו, ולבטל ולהסיר ממנו לפחות ביום זה את טירדות הבלי הזמן. וכן כתב בספר חרדים, שראוי לאדם לקבוע לו יום אחד בשבוע שבו הוא מרגיש ומעמיד עצמו לתשובה כמו ביה"כ. וענין זה זו תרופה ועצה נוראית למבקשי אמת, ומי שעושה זאת קונה קנין גדול בנפשו, ומבקש אמת לא ימצא תרוצים לעצמו לפטור עצמו מזה, אלא יבין את גודל העצה ויבקש אותה בכל נפשו. יום מן הסוג הזה יכול לתת לאדם עשירות מאוד גדולה בעבודת קונו, זהו יום שאדם מביט על עצמו בצורה בריאה ורחבה, ולא רק נקודית. הוא בדק את מצב נפשו באמת להיכן נוטה לבו באמת, האם לה' או ח"ו לפניות חיצוניות. זהו יום לבירור עצמי אמיתי, יום שאדם צריך לברר לעצמו באמת עד כמה הוא באמת מחפש ורוצה את הקב"ה ואת קירבתו. גדולי עולם שהשתמשו בעצה זו, הבינו ערכה וגודל מעלתה, שזהו מן הדברים המעמידיים את כל פנימיות העבודה בצורה ברורה, מתוקנת, ומאומתת. מי שמחפש עבודה קלה, יברח מזה. אולם מי שמחפש עבודה אמיתית ובנויה, צריך לרדוף אחר עבודה זו.

- [בלבבי משכן אבנה - ח"ה](#) [1]

Source: <http://bilvavi.net/shiur/> בלבבי-העמוד-יביסודות-העבודה

Links

[1] <http://bilvavi.net/bilvavi.hey>